

C/2024/848

17.1.2024

POSIEDZENIE PLENARNE LXX COSAC

Madryt, 26–28 listopada 2023 r.

Uwagi z LXX posiedzenia COSAC

(C/2024/848)

Ukraina

- 1) COSAC ponawia oświadczenia wygłoszone podczas spotkań w Pradze i Sztokholmie wyrażające stanowcze i silne potępienie niesprowokowanej, nieuzasadnionej i bezprawnej napaści Rosji na Ukrainę, jej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie oraz tymczasowej okupacji i próby aneksji części terytorium Ukrainy, co stanowi rażące naruszenie Karty Narodów Zjednoczonych.
- 2) COSAC ponownie domaga się bezwarunkowego i natychmiastowego zaprzestania nielegalnych działań wojskowych przez Rosję, wycofania wszystkich jej sił i sprzętu wojskowego z terytorium Ukrainy w granicach uznanych przez społeczność międzynarodową oraz natychmiastowego zaprzestania użycia siły i wszelkich innych form agresji wobec Ukrainy.
- 3) Po raz kolejny COSAC wyraża niezachwiane poparcie dla niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy w granicach uznanych przez społeczność międzynarodową oraz dla jej niezbywalnego prawa do uzasadnionej obrony przed agresją Rosji.
- 4) COSAC wzywa Unię Europejską i państwa członkowskie do dalszego zapewniania Ukrainie i jej ludności pełnego wsparcia politycznego, dyplomatycznego, gospodarczego, wojskowego, technicznego i humanitarnego tak długo, jak to będzie konieczne do zakończenia wojny napastniczej Rosji i przywrócenia suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy. Jeśli chodzi o wsparcie wojskowe, oczekuje kontynuowania pomocy wojskowej w wymiarze dwustronnym, a także poprzez Europejski Instrument na rzecz Pokoju, w szczególności przyspieszenia dostaw pocisków i amunicji w ramach inicjatywy przewidującej milion sztuk amunicji artyleryjskiej oraz systemów ochrony przeciwlotniczej, aby chronić naród ukraiński oraz jego infrastrukturę krytyczną i energetyczną. Nie ma to wpływu na szczególny charakter polityki bezpieczeństwa i obrony niektórych państw członkowskich.
- 5) COSAC ponownie wyraża satysfakcję i poparcie dla europejskich i międzynarodowych wysiłków na rzecz naprawy, odbudowy i rekonstrukcji Ukrainy. Wzywa instytucje UE i państwa członkowskie do przyspieszenia prac, których celem jest wykorzystanie aktywów immobilizowanych Rosji do wspierania odbudowy i rekonstrukcji Ukrainy.
- 6) COSAC z zadowoleniem przyjmuje ciągłe wysiłki dyplomatyczne, aby zapewnić jak największe międzynarodowe poparcie dla głównych zasad i celów ukraińskiej formuły pokojowej. Zwraca uwagę na swoje poparcie dla wdrożenia formuły pokojowej i zorganizowania światowego szczytu w sprawie formuły pokojowej, przypominając, że kompleksowy, sprawiedliwy i trwały pokój w Ukrainie musi opierać się na pełnym poszanowaniu jej niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej w granicach uznanych przez społeczność międzynarodową. Osiągnięcie tego celu stanowiłoby istotny wkład we wzmacnianie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.
- 7) COSAC z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Rada Europejska w październiku 2023 r. ponowiła swoje zobowiązanie, aby w nadchodzących latach zapewnić stabilne, przewidywalne i trwałe wsparcie finansowe dla Ukrainy, i zachęca Radę do przyjęcia podczas grudniowego posiedzenia pakietu pomocy finansowej, tzn. Instrumentu na rzecz Ukrainy.
- 8) COSAC uważa, że konieczne jest pociągnięcie rosyjskich przywódców do odpowiedzialności za wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie, a także wszelkich osób, które brały udział w zbrodniach wojennych lub popełniły te zbrodnie lub inne poważne przestępstwa, oraz w pełni popiera dochodzenie Międzynarodowego Trybunału Karnego w Ukrainie, jak również wszelkie inne inicjatywy, które mają zapobiegać niekaraniu takich zbrodni, zwłaszcza ustanowienie trybunału ścigającego zbrodnie agresji przeciwko Ukrainie i utworzenie przyszłego mechanizmu kompensacyjnego.

- 9) COSAC popiera środki, które mają osłabić zdolność Rosji do prowadzenia wojny napastniczej, w tym sankcje przyjęte przez Unię Europejską, i wzywa do ich pełnego i skutecznego wdrożenia oraz do zwiększenia wysiłków we współpracy z partnerami, aby zablokować wszelkie próby obejścia tych sankcji. Wzywa państwa członkowskie UE do szybszego przyjęcia kolejnego, dwunastego pakietu sankcji, aby jeszcze bardziej zwiększyć koszty rosyjskiej agresji. Z zadowoleniem przyjmuje rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie skuteczności unijnych sankcji wobec Rosji, która zawiera wezwanie do wprowadzenia pełnego zakazu importu rosyjskiego LNG i gazu płynnego do UE oraz zakazu transportu rosyjskiej ropy i rosyjskiego LNG eksportowanych przez terytorium UE.
- 10) COSAC potępia wojskowe, materialne i inne wsparcie, którego pewne kraje nadal udzielają Rosji w kontekście wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, i wzywa te kraje do zakończenia takich działań.
- 11) COSAC po raz kolejny stanowczo potępia nielegalne deportacje i przenoszenie dzieci i innych ukraińskich cywilów do Rosji i na Białoruś oraz żąda, aby kraje te zagwarantowały ich natychmiastowy i bezpieczny powrót.
- 12) COSAC potępia celowe ataki Rosji na cywilną i krytyczną infrastrukturę Ukrainy, w tym magazyny zbożowe i placówki eksportowe, oraz rosyjskie działania zakłócające wolność żeglugi na Morzu Czarnym, które pokazują, że Rosja nadal wykorzystuje żywność jako broń, tym samym osłabiając światowe bezpieczeństwo żywnościowe. Z zadowoleniem przyjmuje zdecydowane działania Ukrainy prowadzące do otwarcia alternatywnej trasy morskiej, aby utrzymać eksport zboża po jednostronnym wycofaniu się Rosji z czarnomorskiej inicjatywy zbożowej. COSAC wyraża poparcie dla wszelkich starań mających umożliwić eksport zboża, w szczególności do bardziej potrzebujących krajów w Afryce i na Bliskim Wschodzie, oraz mających zwiększyć przepustowość unijnych korytarzy solidarnościowych i innych szlaków eksportowych ukraińskiego zboża. Istotne jest także, aby wspierać odporność rolnictwa w Afryce.
- 13) COSAC ponownie wyraża poparcie dla trwającego procesu rozszerzenia obejmującego Ukrainę i Mołdawię opartego na spełnieniu warunków procesu akcesyjnego do Unii Europejskiej zgodnie z pakietem rozszerzeniowym Komisji z 2023 r.
- 14) COSAC uważa, że – jak zaznaczono w Deklaracji z Grenady wydanej 6 października 2023 r. przez liderów UE – rozszerzenie jest geostrategiczną inwestycją w pokój, bezpieczeństwo, stabilność i dobrobyt. Jest czynnikiem polepszającym warunki gospodarcze i społeczne obywateli Unii oraz zmniejszającym nierówności pomiędzy państwami i musi propagować wartości, na których zbudowano Unię.
- 15) COSAC z zadowoleniem przyjmuje opublikowany 8 listopada 2023 r. pakiet rozszerzeniowy Komisji na 2023 r. i zalecenia, aby rozpocząć negocjacje akcesyjne z Ukrainą, Mołdawią oraz Bośnią i Hercegowiną (po osiągnięciu niezbędnego stopnia zgodności z kryteriami członkostwa), a także przyznać status kraju kandydującego Gruzji.
- 16) COSAC ponawia poparcie dla Bałkanów Zachodnich, tak jak zostało ono wyrażone 20 lat temu w agendzie z Salonik; popiera ich proces akcesyjny oraz z zadowoleniem przyjmuje plan wzrostu gospodarczego dla Bałkanów Zachodnich, który niedawno został przedstawiony przez Komisję.
- 17) COSAC apeluje, aby kraje aspirujące do członkostwa w UE przy wsparciu Unii Europejskiej zwiększyły tempo inicjatyw reformatorskich, zwłaszcza w obszarze praworządności, stosownie do charakteru procesu akcesyjnego opartego na osiągnięciach. Jednocześnie należy przeprowadzić niezbędne reformy, aby rozszerzona Unia Europejska mogła nadal skutecznie działać na korzyść swoich obywateli.

Europejski pakt o migracji i azylu

- 18) COSAC zauważa, że dyskusja na temat migracji ponownie zyskała na znaczeniu w wyniku ostatnich kryzysów migracyjnych i rosnącej presji na granicach zewnętrznych UE, o czym świadczą zwłaszcza przypadki wysp Lampedusa i El Hierro.

- 19) COSAC uważa, że należy pilnie osiągnąć zrównoważone i wykonalne porozumienie polityczne odnośnie do paktu o migracji i azylu, które zagwarantuje solidarność i sprawiedliwy podział odpowiedzialności. W tym sensie COSAC wzywa Parlament Europejski, Radę i Komisję do wzmożenia wysiłków, aby zakończyć prace nad tym dossier przed końcem kadencji parlamentarnej. W świetle najnowszych niepokojących wydarzeń na Bliskim Wschodzie COSAC wzywa UE do proaktywnego zajęcia się problemem możliwego nowego napływu uchodźców i zapewnienia wsparcia w szczególności dla państw członkowskich pierwszej linii.
- 20) COSAC zaznacza, że pakt o migracji i azylu musi zawierać dwa poziomy europejskiej polityki migracyjnej. Po pierwsze – wymiar wewnętrzny, czyli połączenie zarządzania migracją, skutecznej ochrony granic zewnętrznych i poprawy współpracy policji i wymiaru sprawiedliwości z poprawnym funkcjonowaniem wspólnego europejskiego systemu azylowego (WESA). Po drugie – wymiar zewnętrzny ukierunkowany na zarządzanie przepływami migracyjnymi, zwalczanie handlu ludźmi i przemytu migrantów, we współpracy z głównymi krajami pochodzenia i tranzytu, odpowiedź na pierwotne przyczyny migracji i stworzenie możliwości legalnej migracji, a także integracja migrantów i osób ubiegających się o azyl. COSAC wzywa do opracowywania i wdrażania większej liczby protokołów ustaleń z państwami trzecimi, aby rozwiązać problem migracji nieuregulowanej i przemytu migrantów. Ponadto niezbędna jest skuteczniejsza polityka w zakresie powrotów, w tym środki wzmacniające ramy prawne i operacyjne, aby poprawić jakość i wskaźniki powrotów, a także programy reintegracji i współpracy z krajami partnerskimi.
- 21) COSAC podkreśla znaczenie funkcjonowania strefy Schengen w walce z nieuregulowaną migracją i ponawia wezwania do niezwłocznej zgody na przystąpienie Bułgarii i Rumunii do strefy Schengen.

Kryzys energetyczny i transformacja ekologiczna

- 22) COSAC uważa, że zahamowanie kryzysu klimatycznego i degradacji środowiska stanowi nie tylko nieuniknioną potrzebę, ale również szansę na drastyczne zwiększenie strategicznej autonomii UE w zakresie energii i zasobów, co sprawi, że przedsiębiorstwa europejskie będą bardziej konkurencyjne. Unia Europejska musi nadal przewodzić światowej walce przeciwko zmianie klimatu i utracie różnorodności biologicznej poprzez tworzenie dobrobytu i nowych możliwości, opiekę i wsparcie dla obywateli, przedsiębiorstw i regionów, dla których transformacja ekologiczna może być najtrudniejsza. Powinna również wziąć pod uwagę skutki uboczne wykorzystania energii odnawialnej zarówno z punktu widzenia ochrony środowiska, jak i nowych zależności, jakie może to spowodować. W związku z tym duże znaczenie mają na przykład reforma struktury rynku energii elektrycznej, pakiet dotyczący wodoru gazowego, rozporządzenie w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych, jakość powietrza, akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie, pakiet „Gotowi na 55” czy akt o surowcach krytycznych. COSAC ma nadzieję, że podczas hiszpańskiej i belgijskiej prezydencji środki te zostaną podjęte, aby przyczynić się do wspomnianych celów i pomóc stawić czoła przyszłym wyzwaniom.
- 23) COSAC podkreśla, że transformacja ekologiczna musi przyczynić się do zmniejszenia zależności energetycznej UE i uwzględnić koszyk energetyczny każdego państwa członkowskiego. Musi być inkluzywna, nie może pomijać nikogo oraz musi skutecznie eliminować wąskie gardła, takie jak brak wykwalifikowanego personelu, odpowiedniej infrastruktury i magazynowania energii odnawialnej.
- 24) COSAC z zadowoleniem przyjmuje osiągnięcie porozumienia Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, która spotkała się w październiku w sprawie zmiany struktury unijnego rynku energii elektrycznej. Zachęca też instytucje europejskie, aby zakończyć niezbędne działania legislacyjne w celu ograniczenia zmienności cen elektryczności i zmniejszenia zależności od cen paliw kopalnych, a tym samym ochrony konsumentów i przemysł oraz poprawy w dłuższej perspektywie funkcjonowania rynku energii elektrycznej.
- 25) COSAC podziela opinię Rady Europejskiej z października 2023 r., że należy podkreślać potrzebę podjęcia skutecznych działań, które gwarantują bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej, w ramach kompleksowego i skoordynowanego podejścia do reagowania kryzysowego, przy zapewnieniu wkładu wszystkich sektorów w podejście zapobiegawcze uwzględniające wszystkie zagrożenia.

- 26) COSAC podkreśla, że środki ustawodawcze dotyczące transformacji ekologicznej powinny być zgodne z filarem społecznym UE i zapewniać zrównoważony rozwój gospodarczy i społeczny, biorąc pod uwagę potrzeby pracowników i przedsiębiorstw, a także specyfikę krajową i strategiczną autonomię Unii.

Otwarta strategiczna autonomia oraz relacje z Ameryką Łacińską i Karaibami

- 27) COSAC przyjmuje z zadowoleniem, że jednym z głównych tematów dyskusji na nieformalnym spotkaniu Rady Europejskiej, które odbyło się w Grenadzie 6 października 2023 r., była otwarta strategiczna autonomia. Wzywa do zaangażowania parlamentarnego i dyskusji w tym zakresie.
- 28) Kwestia ta, ponownie rozpatrzona przez Radę Europejską 26 i 27 października, stanowi jeden z kluczowych elementów bieżących i przyszłych prac Unii Europejskiej. W istocie wyznacza ona kilka kierunków prac i pomaga określić kryteria Unii począwszy od nowego cyklu instytucjonalnego zaplanowanego na 2024 r.
- 29) COSAC ponownie podkreśla potrzebę wzmocnienia bazy gospodarczej i przemysłowej oraz zasobów i możliwości, które są dla Unii niezbędne, aby zapewnić jej strategiczną autonomię w coraz bardziej konkurencyjnym i złożonym świecie bez rezygnacji z korzyści płynących z otwartej gospodarki światowej.
- 30) COSAC przyjmuje z zadowoleniem, że koncepcja otwartej strategicznej autonomii, która była początkowo bardziej związana z bezpieczeństwem i obroną, ma obecnie wymiar gospodarczy. W podobnym tonie prezentują się ostatnie konkluzje i oświadczenia liderów z 2023 r., niektóre z nich z okazji prezydencji hiszpańskiej, oraz dokument „Resilient 2030”, przedstawiony podczas nieformalnego spotkania Rady Europejskiej w Grenadzie.
- 31) COSAC promuje wewnętrzne wzmocnienie Unii bez rezygnacji z bliskich relacji z jej partnerami. Jest tak w przypadku relacji z Ameryką Łacińską i Karaibami, czyli regionem, z którym nie odbywały się spotkania wysokiego szczebla przez osiem ostatnich lat. COSAC przyjmuje z zadowoleniem, że 17–18 lipca 2023 r. odbył się trzeci szczyt UE–CELAC. Na szczycie tym przyjęto wspólną deklarację dotyczącą struktury i uregulowania relacji międzyregionalnych pomiędzy obu partnerami, która zobowiązuje do organizacji regularnych szczytów, a także do utworzenia mechanizmu koordynacji obejmującego program działań na lata 2023–2025.
- 32) Ponadto COSAC przyjmuje z zadowoleniem fakt, że trzeci szczyt UE–CELAC przyczynił się do wsparcia sojuszu cyfrowego UE-LAC, a także do uzgodnienia ambitnego programu inwestycyjnego w ramach inicjatywy Global Gateway. Wydarzenie to przyczyniło się również do poczynienia postępów w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania i zawarcia porozumień o współpracy w kluczowych sektorach, takich jak energia (z Argentyną i Urugwajem) lub surowce naturalne (z Chile).
- 33) COSAC podziela wnioski szczytu UE–CELAC, szczególnie wezwanie do ratyfikacji podpisanych i obecnie stosowanych porozumień, przyjmuje z zadowoleniem trwające procedury, biorąc pod uwagę prawa człowieka, prawa społeczne i środowiskowe, w oczekiwaniu na podpisanie zmodernizowanej umowy pomiędzy UE a Chile oraz UE a Meksykiem w najbliższych miesiącach, i przyjmuje do wiadomości trwające prace między UE i Mercosurem.

Bliski Wschód

- 34) COSAC popiera stanowcze potępienie Hamasu za jego brutalne i masowe ataki terrorystyczne wymierzone w Izrael, które to wyrazy potępienia Rada Europejska uzgodniła na posiedzeniu 15 października i ponowiła 26 października. Wykorzystanie ludności cywilnej jako żywych tarcz przez Hamas jest szczególnie rażącym okrucieństwem.
- 35) COSAC podkreśla prawo Izraela do obrony zgodnie z prawem międzynarodowym i międzynarodowym prawem humanitarnym. Ponownie wzywa Hamas do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich zakładników.
- 36) COSAC ponownie podkreśla wagę zapewnienia ochrony wszystkich cywilów przez cały czas zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym. Ubolewa nad wszystkimi ofiarami śmiertelnymi wśród cywilów.

- 37) COSAC wyraża najgłębsze zaniepokojenie pogarszającą się sytuacją humanitarną w Gazie i apeluje o zapewnienie stałego, szybkiego, bezpiecznego i nieutrudnionego dostępu pomocy humanitarnej i umożliwienie dotarcia tej pomocy do potrzebujących z wykorzystaniem wszelkich niezbędnych środków, w tym korytarzy humanitarnych i przerw na zaspokajanie potrzeb humanitarnych.
 - 38) COSAC zaznacza potrzebę uniknięcia eskalacji w regionie oraz współpracy w tym zakresie z partnerami, w tym z Palestyńską Władzą Narodową.
 - 39) COSAC jest gotowy przyczynić się do ożywienia procesu politycznego w oparciu o rozwiązanie dwupaństwowe, w tym poprzez Działanie na rzecz Dnia Pokoju. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy dyplomatyczne dotyczące pokoju i bezpieczeństwa oraz popiera zorganizowanie wkrótce międzynarodowej konferencji pokojowej.
-